

The journey

ROSELLA BISCOTTI

De klank van het leven op zee

Bas Blaasse

Gezien op 22 mei 2022
Bozar, in het kader van
Kunstenfestivaldesarts

Het programmaboekje omschrijft 'The Journey', de nieuwe voorstelling van Rosella Biscotti, als een 'sonic performance'. Het werk bestaat inderdaad voornamelijk uit *field recordings*, fragmenten gesproken tekst en live *sound*. Het resultaat: een auditieve verkenning van het leven op zee in al zijn facetten. Het gaat over de stilte, de isolatie, de onverbiddelijkheid ervan. Het gaat echter ook over de politieke realiteit van verdronken vluchtelingen en over de communicatiekabels op de bodem van de oceaan. Ontspannend, bijna meditatief, maar tegelijkertijd *food for thought*.

25 MEI 2022

De langwerpige zaal is redelijk duister, ondanks de grote ramen waardoor je nog net een glimp opvangt van de stedelijke omgeving: dakranden of lichten van voorbijkomende auto's. De schemering is immers al ingevallen. Daarmee raakt ook de buitenwereld op het achterplan. Nog even hoor je een brullende motor, maar op een sirene in de verte na blijft het de rest van de voorstelling buiten stil. Die uitsluiting van de buitenwereld is de basis voor de reis waarop Biscotti ons meeneemt, de oceaan op.

'The Journey' heeft een hele voorgeschiedenis. In 2021 nam Biscotti al deel aan het Kunstenfestivaldesarts, maar haar bijdrage bleef onzichtbaar: ze bestond uit een performance die zich afspeelde op een groot vrachtschip waarmee ze de Middellandse zee bevoer van Italië naar Malta, Tunesië en Libië. Die 'onzichtbaarheid' had een symbolische lading: de route die ze aflegde bracht haar langs gebieden die het toneel zijn van het soort zeetochten of levens op zee waar we ons doorgaans nauwelijks rekenschap van geven.

Biscotti baseerde zich op een verzameling kaarten met data over scheepswrakken, bekabeling, militaire controles, vergunningen voor energie- en oliemaatschappijen, en dat pal in de zone met de dodelijkste migratieroute van de Middellandse Zee. In die zin trok ze een boek open over de politieke, economische en milieu-gerelateerde dimensies van het gebied.

Nu, een jaar later, vervolgt Biscotti haar reis met een geluidscompositie die ze samen met geluidskunstenaar Attila Faravelli live ten gehore brengt in Bozar. De compositie bestaat uit de geluiden die ze opnam tijdens de reis op het schip, dat ze tijdens de tocht steeds meer als een luisterend oor ging beschouwen. Een oor voor 'de realiteit boven en onder' het zeeoppervlak.

Het publiek zit door de hele ruimte. De meesten op de grond, enkelen hebben een stoel bemachtigd. Er is nog geen performer te bekennen, maar op twee plekken baden instrumenten/toestellen wel in een zacht geel spotlicht. Ze wachten op de performers.

De opstelling vooraan bestaat uit twee aardewerken kruiken van zo'n meter hoog in een standaard. De kabels die erin verdwijnen doen me vermoeden dat er microfoons in hangen. Naast de kruiken staat nog een elektronisch apparaat en een klein tafeltje met twee attributen die ik niet thuis kan brengen. Achterin de zaal staat een taperecorder op een klein bureau. Het publiek schaart zich rond die twee sets, gewend als het is dat voorstellingen een focuspunt hebben.

een immersieve ervaring die je niet enkel zintuiglijk, maar ook politiek en intellectueel prikkelt

Het begint ratelend. Langzaam zwelt een zoemende frequentie aan in de verte (of uit de diepte), terwijl je druppels water hoort overgaan in geklots. Af en toe klinkt er een galm van iets dat van ijzer zou kunnen zijn. Niks is verontrustend, ondanks de potentieel onheilspellende combinatie van duisternis en ferme bastonen. Het is aangenaam, bijna rustgevend. Steeds meer bezoekers zakken onderuit of gaan liggen.

De meditatieve sfeer die de geluiden opwekken blijken de reflectie aan te wakkeren. De performance is iedere avond anders. Aan de ene kant is er de

elektronische geluidscompositie. Biscotti bespeelt daarbij ook de kruiken met een *noise generator*. Later zet Faravelli ook de tape recorder in. Maar daarbovenop doet elke avond een andere gast een interventie met filosofische of poëtische reflecties.

Op de laatste van de drie avonden brengt Juan Pablo Pacheco Bejarano zo een lezing. Hij heeft het over onderwaterkabels die ons communicatienetwerk vormen en over de milliseconden die geluid nodig heeft om de oceaan over te steken. Het doet je in verwondering terugblikken op 164 jaar technologische ontwikkelingen. Zolang verbinden kabels immers al de verschillende continenten.

Maar Bejarano heeft het ook over de ruïnes op de zeebodem, de 'troep' die we hebben achtergelaten, en over hoe de koloniale slavenhandel aan de basis lag van de huidige zeevaartroutes. Die kritische insteek krijgt een verlengstuk in het verhaal van een medewerker van het Rode Kruis over de onmenselijke omstandigheden waarin vele vluchtelingen per boot van Afrika naar Europa proberen te komen.

Zo schommelt de avond heen en weer tussen een immersief klanktapijt en een reeks kritische overdenkingen. Ze delen dezelfde geografische zone. Tussen getik en geklapper klinkt de ruis op de lijn van een communicatieapparaat. Ik hoor zwaar weer en machines die stoom afdrukken. Maar ik hoor en voel zelfs de eenzaamheid op zee, en de oneindigheid ervan. Het is knap hoe indrukken van weidsheid en diepte naar de oppervlakte komen en je terugwerpen op jezelf.

Die existentiële ervaring verkeert in een koude douche als de politieke realiteit, die ver weg is van onze dagelijkse ervaring, daar overheen komt. Biscotti zette een reis op een zee waarover veel parallelle verhalen te vertellen zijn zo om in een immersieve ervaring die je niet enkel zintuiglijk, maar ook politiek en intellectueel prikkelt.